EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 30.9.2024
COM(2024) 424 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om gennemførelsen af lånefaciliteten for den offentlige sektor under mekanismen for retfærdig omstilling i 2024 i henhold til artikel 16 i forordning (EU) 2021/1229

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om gennemførelsen af lånefaciliteten for den offentlige sektor under mekanismen for retfærdig omstilling i 2024 i henhold til artikel 16 i forordning (EU) 2021/1229

1. INDLEDNING

I januar 2020 bebudede Kommissionen en mekanisme for retfærdig omstilling som led i investeringsplanen for et bæredygtigt Europa[1], som skal sikre, at ingen mennesker eller regioner lades i stikken i omstillingen til en klimaneutral økonomi. Mekanismen for retfærdig omstilling består af tre søjler: Den første søjle er Fonden for Retfærdig Omstilling, den anden søjle er en særskilt ordning for retfærdig omstilling under InvestEU-programmet, og den tredje søjle er lånefaciliteten for den offentlige sektor ("faciliteten"). [2].

I denne årsrapport fokuseres der på den tredje søjle med henblik på at give oplysninger om de fremskridt, der hidtil er gjort med gennemførelsen af faciliteten. Denne rapport er kumulativ fra starten af gennemførelsen af faciliteten til den 30. juli 2024. Den resterende del af 2024 vil blive rapporteret i den næste rapport i overensstemmelse med facilitetens rapporteringsforpligtelser (se nærmere i afsnit 1.2).

1.1. Retlige og budgetmæssige rammer for lånefaciliteten for den offentlige sektor under mekanismen for retfærdig omstilling

Facilitetens overordnede mål er at tackle alvorlige sociale, økonomiske og miljømæssige udfordringer som følge af omstillingen til en klimaneutral økonomi[3] til gavn for de områder i Unionen, der er udpeget i de territoriale planer for retfærdig omstilling[4].

Facilitetens specifikke mål er at mobilisere offentlige investeringer, som imødekommer udviklingsbehovene i de områder, der er beskrevet i de territoriale planer for retfærdig omstilling. Det sker ved at lette finansieringen af projekter, der ikke genererer tilstrækkelige indtægter til at dække deres investeringsomkostninger, og derved undgå fortrængning af potentiel støtte og investeringer fra alternative ressourcer. Der ydes støtte til en bred vifte af investeringer[5].

I forordningen om faciliteten er der fastsat et samlet maksimalt budget på 1,525 mia. EUR i EU-støtte til facilitetens tilskudsdel (herunder teknisk bistand og rådgivningsbistand). I februar 2024 blev midtvejsrevisionen af udgiftslofterne i den flerårige finansielle ramme (FFR) efter Kommissionens forslag fra juni 2023 godkendt af Europa-Parlamentet og enstemmigt vedtaget af Rådet. Den aftale, der blev indgået om midtvejsrevisionen af FFR, afspejler vigtigheden af at forsyne EU-budgettet med de nødvendige midler til fortsat at opfylde prioriteterne for Europa og vores partnere, hvilket blev understreget af en række centrale sektorspecifikke forslag. Der blev i den forbindelse truffet beslutning om en samlet omfordeling på 1,1 mia. EUR fra komponenterne under direkte og indirekte forvaltning i fondene under den fælles landbrugspolitik og

---

1 Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget, "Investeringsplan for et bæredygtigt Europa – Investeringsplan for den europæiske grønne pagt" (COM(2020) 21 final af 14.1.2020).

2 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1229 af 14. juli 2021 om lånefaciliteten for den offentlige sektor under mekanismen for retfærdig omstilling (EUT L 274 af 30.7.2021).

3 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1119 af 30. juni 2021 om fastlæggelse af rammerne for at opnå klimaneutralitet og om ændring af forordning (EF) nr. 401/2009 og (EU) 2018/1999 ("den europæiske klimalov") (EUT L 243 af 9.7.2021).

4 Som defineret i artikel 11 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1056 af 24. juni 2021 om oprettelse af Fonden for Retfærdig Omstilling (EUT L 231 af 30.6.2021).

5 Jf. betragtning 6 i forordning (EU) 2021/1229.

samhørighedspolitikken. Som følge heraf er facilitetens budget blevet reduceret med 150 mio. EUR. Efter disse omfordelinger er det maksimale budget, der er til rådighed for faciliteten, 1,375 mia. EUR.

Under faciliteten kombineres lån, som Den Europæiske Investeringsbank yder som finansieringspartner, med tilskud fra Unionen til støtte for projekter, der forelægges af offentlige enheder. Den Europæiske Investeringsbank (EIB) vil yde ca. 6-8 mia. EUR til facilitetens lånedel.

Ud over EIB arbejder Kommissionen tæt sammen med Forvaltningsorganet for Klima, Infrastruktur og Miljø (CINEA) om facilitetens gennemførelse. CINEA er ansvarlig for de budgetmæssige, juridiske, finansielle og operationelle aspekter af tilskuddenes gennemførelse, mens Kommissionen fortsat er fuldt ansvarlig for alle politikrelaterede aspekter.

1.2. Omfanget af gennemførelsesrapporten for 2024

I artikel 16, stk. 3, i forordningen om faciliteten lyder det: "*Fra og med 2022 og senest den 31. oktober hvert år aflægger Kommissionen rapport om gennemførelsen af faciliteten. Denne rapport skal indeholde oplysninger om, i hvor høj grad faciliteten er gennemført set i forhold til dens mål, betingelser og resultatindikatorer.*"

De tidligere rapporter blev offentliggjort den 7. februar 2023 og den 21. november 2023.

Denne rapport indeholder oplysninger om i) resultaterne af den første indkaldelse af forslag under lånefaciliteten for den offentlige sektor for de seks indsendelsesfrister, herunder potentielle projektforslag, ii) teknisk bistand, iii) kommunikation, iv) opnåede fremskridt, herunder facilitetens udfordringer og styrker, og v) de næste skridt.

2. GENNEMFØRELSE AF FACILITETEN

2.1. Resultater af facilitetens første indkaldelse af forslag efter seks indsendelsesfrister

Der er forløbet tre frister for indsendelse af forslag i forbindelse med indkaldelsen under lånefaciliteten for den offentlige sektor siden facilitetens sidste gennemførelsesrapport. Der er indsendt 29 forslag inden for disse tre frister, hvoraf evalueringsudvalget har udvalgt 13 til finansiering. Lånegodkendelsen er under behandling for nogle af dem[6] (se tabel 1). Ifølge de fremlagte oplysninger udgør de indgivne ansøgninger et anslået beløb på 123 mio. EUR i tilskud fra Kommissionen og et anslået beløb på 732 mio. EUR i lån fra EIB[7]. To franske forslag blev af Kommissionen udvalgt til finansiering og opført på en reserveliste på grund af manglende ekstra ressourcer i den franske nationale budgettildeling. Reservelisten vil være i kraft indtil udgangen af den første indkaldelse af forslag under faciliteten (udgangen af december 2025), når de resterende finansielle ressourcer stilles til rådighed uden på forhånd tildelte nationale andele. For at forbedre effektiviteten blev indkaldelsen af forslag under faciliteten ændret den 1. februar 2024 for at præcisere, at projektansøgninger indgivet af medlemsstater, for hvilke det nationale rammebeløb er opbrugt, ikke vil blive betragtet som støtteberettigede[8]. Ti forslag var i øvrigt uantagelige, fordi de ikke var fuldstændige, og ét forslag (Frankrig) var ikke støtteberettiget, fordi den nationale bevillingsramme, som det blev indgivet under, allerede var opbrugt (forslaget blev indgivet efter ovennævnte ændring af indkaldelsen af forslag). To forslag (Frankrig og Irland) blev endvidere ikke

---

6 Ansøgerne ansøger særskilt om et lån til EIB/den finansielle formidler. Låneansøgningsprocessen forløber derfor parallelt med tilskudsansøgningsprocessen. Undertegnelsen af tilskudsaftalen er betinget af, at lånet godkendes. Se yderligere oplysninger i indkaldelsen af forslag under faciliteten: call-fiche_jtm-2022-2025-pslf_en.pdf (europa.eu).

7 Beløbet omfatter ikke forslag, der er opført på reservelisten.

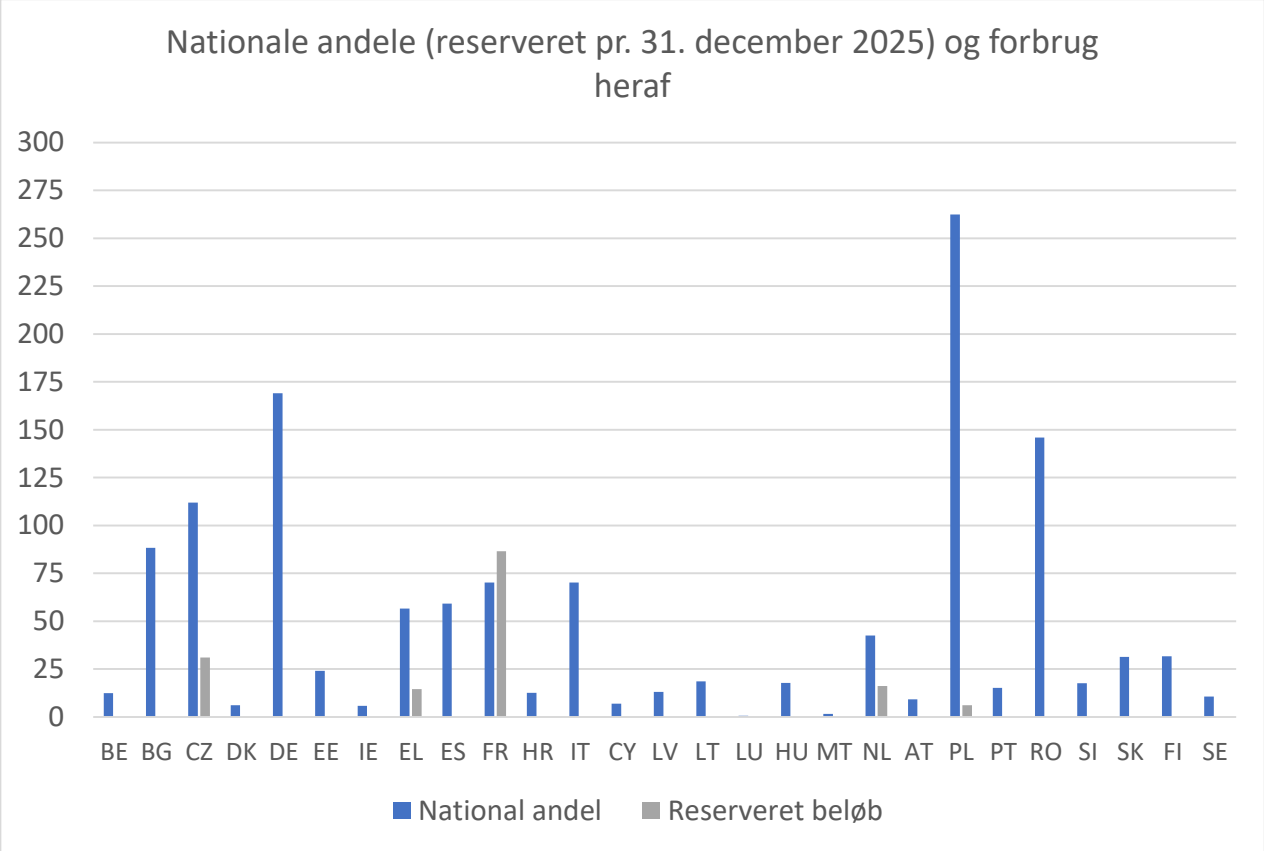
8 Se nærmere oplysninger i indkaldelsen af forslag under faciliteten: call-fiche_jtm-2022-2025-pslf_en.pdf (europa.eu).

udvalgt til finansiering, da de ikke opfyldte tildelingskriterierne, og et forslag, som blev udvalgt til finansiering (Tjekkiet), blev trukket tilbage af projektlederen på grund af andre tilgængelige finansieringskilder.

Siden lanceringen af den første indkaldelse af forslag under faciliteten den 19. juli 2022 er der i alt blevet indsendt 37 forslag, hvoraf 15 er blevet udvalgt til finansiering af evalueringsudvalget (lånet er endnu ikke godkendt for nogles vedkommende), og der er undertegnet fire tilskudsaftaler under faciliteten (se yderligere oplysninger i afsnit 2.2). Ifølge oplysningerne i de indgivne ansøgninger udgør de ca. 148 mio. EUR i tilskud fra Kommissionen og ca. 863 mio. EUR i lån fra EIB[9].

Efter overskridelsen af indsendelsesfristerne er nogle af de nationale rammebeløb blevet opbrugt fuldt ud (Frankrig) eller næsten fuldt ud (Sverige).

Figur 1 Nationale andele (reserveret indtil 31. december 2025) og forbrug heraf ved hjælp af tilskud, der er tildelt eller er under vurdering[10]

Tabel 1 Resumé af evalueringen af de forslag, der er modtaget i forbindelse med indkaldelsen af forslag under faciliteten.

	Antal modtagne forslag	**Antal antagelige og støtteberettigede forslag**	**Antal forslag, som Kommissionen udvælger til finansiering**	**Antal forslag, der har sikret et lån hos EIB eller dens formidlere**	**Bemærkninger**
Frist for indsendelse af forslag	3	1	1	0	CZ's ansøgning blev trukket tilbage af ansøgeren og

[9] Beløbet omfatter ikke forslag, der er opført på reservelisten.

[10] De nationale tildelinger repræsenterer værdier efter FFR-revisionen for 2021-2027.

den 19. oktober 2022		(CZ)	(CZ)		genindsendt den 20. september 2023 (4. indsendelsesfrist)
Frist for indsendelse af forslag den 19. januar 2023	1	0	0	0	-
Frist for indsendelse af forslag den 19. april 2023	4	3 (EL, NL, SE)	2 (EL, SE)	2 (EL, SE)	Der er undertegnet tilskudsaftaler for EL's og SE's forslag. Projektgennemførelsen er i gang. NL's forslag opfyldte ikke de to tildelingskriterier, men blev genindsendt den 20. september 2023 (fjerde indsendelsesfrist).
Frist for indsendelse af forslag den 20. september 2023	15	5 (CZ, FR, NL)	5 (CZ, FR, NL)	1 FR	CZ's og NL's forslag og to forslag fra FR blev af Kommissionen udvalgt til finansiering. EIB er i færd med at foretage en evaluering. Der er undertegnet en tilskudsaftale for ét forslag fra FR, og projektgennemførelsen er i gang.
Frist for indsendelse af forslag: 19. januar 2024	6	6 (CZ, FR, PL)	5 (CZ, FR, PL)	1 CZ, PL	To forslag fra CZ blev af Kommissionen udvalgt til finansiering. Et forslag fra CZ blev trukket tilbage af projektlederen på grund af andre tilgængelige finansieringskilder. For det andet projekts vedkommende arbejder EIB's finansielle formidler på at undertegne låneaftalen. Et forslag fra PL blev af Kommissionen udvalgt til finansiering, og lånet blev optaget i EIB. CINEA er ved at udarbejde tilskudsaftalen. To forslag fra FR blev af Kommissionen udvalgt til finansiering og opført på en reserveliste på grund af manglende ressourcer i FR's nationale budgettildeling.

					Ét forslag fra FR opfyldte ikke de to tildelingskriterier.
Frist for indsendelse af forslag: 17. april 2024	8	7 (CZ, IE)	6 (CZ)	1 (CZ)	Fem forslag fra CZ blev af Kommissionen udvalgt til finansiering, og EIB's finansielle formidler er i gang med at undertegne låneaftalen. Et forslag fra CZ blev af Kommissionen udvalgt til finansiering, og lånet blev optaget i EIB. CINEA er ved at udarbejde tilskudsaftalen. Et af tildelingskriterierne var ikke opfyldt i forslaget fra IE.

De projektforslag, der indtil videre er udvalgt til finansiering af evalueringsudvalget under faciliteten, omfatter sektorer som energieffektivitet, kultur, socialt boligbyggeri, folkesundhedsinfrastruktur og bæredygtig mobilitetsinfrastruktur, fjernvarme og fjernkøling samt byfornyelse og -regenerering. Med hensyn til den type støtte, der blev anmodet om, er tre af projektforslagene rammelån, fem er enkeltstående projekter, og i to projekter blev der anmodet om lån gennem et finansielt mellemled.

Tabel 2 Projektforslag udvalgt til tilskud

	Indsendelses frist	**Region/område**	**Projektforslagenes titel**	**Sektor**	**Støttebeløb, der ansøges om (EUR)**	**Lånebeløb, der ansøges om (EUR)**
FR	20. september 2023	Région Provence-Alpes-Côte d'Azur	*Forlængelse af sporvognsforbindelser i det nordlige og sydlige Marseille fase 1*	bæredygtig mobilitet	15 000 000	100 000 000
FR	20. september 2023	Hauts de France (Nord-Pas-de-Calais), Lille	*MEL inden for grøn mobilitet*	bæredygtig mobilitet	31 500 000	210 000 000
NL	20. september 2023	Zuid-Limburg, Mijnwater	*Mijnwater opskalering, Masterplan fase 1*	bæredygtig fjernvarme og fjernkøling	13 500 000	90 000 000
CZ	19. januar 2024	Usti-regionen, Usti nad Labem	*Offentlig transport i Usti nad Labem*	bæredygtig mobilitet,	430 612	1 722 449

				energieffektivitet		
PL	19. januar 2024	Silesia, Dabrowa Gornicza	*Dabrowa Gornicza bæredygtig udvikling*	energieffektivitet, bæredygtig mobilitet	2 784 793	11 139 173
CZ	17. april 2024	Usti-regionen, Decin	*EPC-decin*	energieffektivitet, bæredygtig vandforvaltning	391 843	1 567 370
CZ	17. april 2024	Usti-regionen, Decin	*Renovering af den historiske del af Podmokly – etape D*	byfornyelse, bæredygtig mobilitet, bæredygtig turisme	581 624	2 326 498
CZ	17. april 2024	Usti-regionen, Litvinov	*Opførelse af en ny svømmehal i fritidsområdet Koldům i Litvínov*	social infrastruktur	1 975 894	7 903 576
CZ	17. april 2024	Usti-regionen, Usti nad Labem	*Modernisering af udvalgte dele af jernbaneinfrastrukturen i Ústí nad Labem-regionen*	bæredygtig mobilitet	2 348 773	9 395 092
CZ	17. april 2024	Usti-regionen, Postoloprty	*Fredspladsen Postoloprty*	bæredygtig turisme, byfornyelse	535 714	2 142 857
CZ	17. april 2024	Mähren-Schlesien, Ostrava	*Studentkollegium – University of Ostrava – øge kvaliteten og udvide kapaciteten af økonomisk overkommelige studieboliger*	uddannelse, social infrastruktur	3 007 428	12 029 713

2.2. De første projekter finansieret af lånefaciliteten for den offentlige sektor

Tabel 3 Oversigt over projekter med undertegnede tilskudsaftaler under faciliteten

Socioøkonomisk omstilling i Vestmakedonien[11]

[11] Pressemeddelelse, Socioøkonomisk omstilling i Vestmakedonien: Omstillingen til en grønnere fremtid for Vestmakedonien er det første projekt, der støttes af Den Europæiske Unions lånefacilitet for den offentlige sektor – Europa-Kommissionen (europa.eu).

Region for retfærdig omstilling	Indsendelses frist	Projektbeskrivelse	Budget	Projektets varighed
Vestmakedonien (EL)	19. april 2023	Projektet er et rammelån, der koordineres af regionen Vestmakedonien. Det omfatter 15 projekter i seks kommuner (Argos Orestikou, Kozani, Kastoria, Florina, Eordaia og Grevena) vedrørende: ▪ 8 – energieffektivitet ▪ 1 – vejinfrastruktur ▪ 2 – sundhedspleje ▪ 1 – kultur ▪ 1 – turisme **Forventede emissionsbesparelser:** 8 650 ton CO_2 om året **Forventet energimæssig ydeevne:** energiattest (EPC) med vurdering på A, 60-97 % energibesparelser **Forventet antal oprettede arbejdspladser:** 200 arbejdspladser.	**Samlede omkostninger:** 81 mio. EUR (100 %) **EIB-lån:** 59 mio. EUR (72 %) **Tilskud fra faciliteten:** 15 mio. EUR (18 %) **Egeninansiering:** 8 mio. (10 %)	**Underskrivelse af tilskudsaftalen: 23. oktober 2023** **Startdato: 1. november 2023** **Varighed: 36 måneder**
Infrastrukturer for bæredygtig mobilitet med henblik på lave emissioner og kvalitative tjenester (SMILES)[12]				
Region for retfærdig omstilling	**Indsendelses frist**	**Projektbeskrivelse**	**Budget**	**Projektets varighed**
Regionen Pays de la Loire (FR)	20. september 2023	Projektet består af bæredygtig transportinfrastruktur i Nantes, der omfatter: ▪ opgradering og renovering af tre sporvognslinjer ▪ fornyelse af sporvognsflåden (46 nye sporvogne) ▪ opførelse af et teknisk og operationelt center og en multimodal kontrol-/skiftestation ▪ etablering af 38 km cykelstier Projektets resultater vil forbedre sporvognsnettets ydeevne og kvalitet, udvikle intermodalitet, diversificere udbuddet af offentlig transport og mindske trafiktætheden på vejene. **Forventede emissionsbesparelser:** 21 000 ton CO_2 om året **Forventet antal oprettede arbejdspladser:** 106 arbejdspladser **Forventet antal personer, som projektet berører**: 672 420.	**Samlede omkostninger:** 388 mio. EUR (100 %) **EIB-lån:** 200 mio. EUR (52 %) **Tilskud fra faciliteten:** 30 mio. EUR (8 %) **Egen inansiering:** 158 mio. EUR (40 %)	**Underskrivelse af tilskudsaftalen: 2. april 2024** **Startdato: 1. maj 2024** **Varighed: 60 måneder**
Bæredygtige og økonomisk overkommelige boliger for den nye grønne industri og det nye grønne samfund[13]				

[12] Pressemeddelelse, SMILES: Grøn mobilitet i Nantes får en saltvandsindsprøjtning takket være EU-støtte – Europa-Kommissionen (europa.eu).

[13] Bæredygtige og økonomisk overkommelige boliger til støtte for grøn vækst i Sverige – Europa-Kommissionen (europa.eu)

Region for retfærdig omstilling	Indsendelses frist	Projektbeskrivelse	Budget	Projektets varighed
Västerbotten (SE)	19. april 2023	Projektet vil imødekomme Skellefteå kommunes voksende behov for boliger ved at støtte opførelsen af syv boligkomplekser med omkring 750 energieffektive og økonomisk overkommelige boliger. Boligprogrammet vil primært være rettet mod de arbejdstagere, der kommer til for at starte på den nye batterigigafabrik Northvolt, samt studerende, flygtninge og personer med lav indkomst eller særlige behov. **Forventet energimæssig ydeevne:** 20 % højere end byggestandarderne i Sverige **Forventet antal oprettede arbejdspladser:** 1 000 arbejdspladser **Forventet antal personer, som projektet berører**: 44 000.	**Samlede omkostninger:** 142 mio. EUR **EIB-lån:** 71 mio. EUR (50 %) **Tilskud fra faciliteten:** 11 mio. EUR (8 %) **Egen inansiering:** 60 mio. EUR (42 %)	**Underskrivelse af tilskudsaftalen: 5. april 2024** **Startdato: 1. januar 2023** **Varighed: 60 måneder**
Ostrava Concert Hall[14]				
Region for retfærdig omstilling	**Indsendelses frist**	**Projektbeskrivelse**	**Budget**	**Projektets varighed**
Regionen Mähren-Schlesien (CZ)	20. september 2023	Projektet vedrører opførelsen af Ostrava Concert Hall med akustik i verdensklasse og en kapacitet på op til 1 300 siddepladser. Dette projekt vil støtte udviklingen af kulturel infrastruktur og bidrage til revitaliseringen af Ostrava, en tidligere mineby, hvor den traditionelle stålproduktion stadig finder sted. Etableringen af et nyt kulturelt mødested vil styrke byens tiltrækningskraft for både dens indbyggere og for besøgende og fremme den socioøkonomiske omstilling i regionen. **Forventet energimæssig ydeevne:** EPC B **Vedvarende energikilder, der skal anvendes i projektet**: ca. 392 solcellepaneler 125 geotermiske brønde **Forventet antal personer, som projektet berører**: 151 200.	**Samlede omkostninger:** 116 mio. EUR **EIB-lån:** 84 mio. EUR (73 %) **Tilskud fra faciliteten:** 21 mio. EUR (18 %) **Egen inansiering:** 10,5 mio. EUR (9 %)	**Underskrivelse af tilskudsaftalen: 16. juli 2024** **Startdato: 19. juli 2024** **Varighed: 52 måneder**

2.3. Potentielle projektforslag

Projektforslag i seks medlemsstater er under udarbejdelse på grundlag af udvekslinger med EIB og andre interessenter knyttet til lånefaciliteten for den offentlige sektor og kan indsendes i forbindelse med den næste indkaldelse af forslag fra faciliteten. Disse potentielle projektforslag vedrører sektorer for vedvarende energi, energieffektivitet, folkesundhedsinfrastruktur og andre sektorer, der

[14] Opførelsen af Ostrava Concert Hall i Tjekkiet modtager EU-støtte til en værdi af 105 mio. EUR – Europa-Kommissionen (europa.eu).

er i overensstemmelse med de godkendte territoriale planer for retfærdig omstilling. Kommissionen anslår, at de vil udgøre et beløb på over 100 mio. EUR i tilskud.

Der kan desuden observeres efterspørgsel efter støtte under faciliteten i medlemsstater, der allerede har udnyttet deres nationale tildelinger. Forslagene fra disse medlemsstater kan indgives, efter at den anden indkaldelse af forslag fra faciliteten er iværksat (dvs. efter den 31. december 2025).

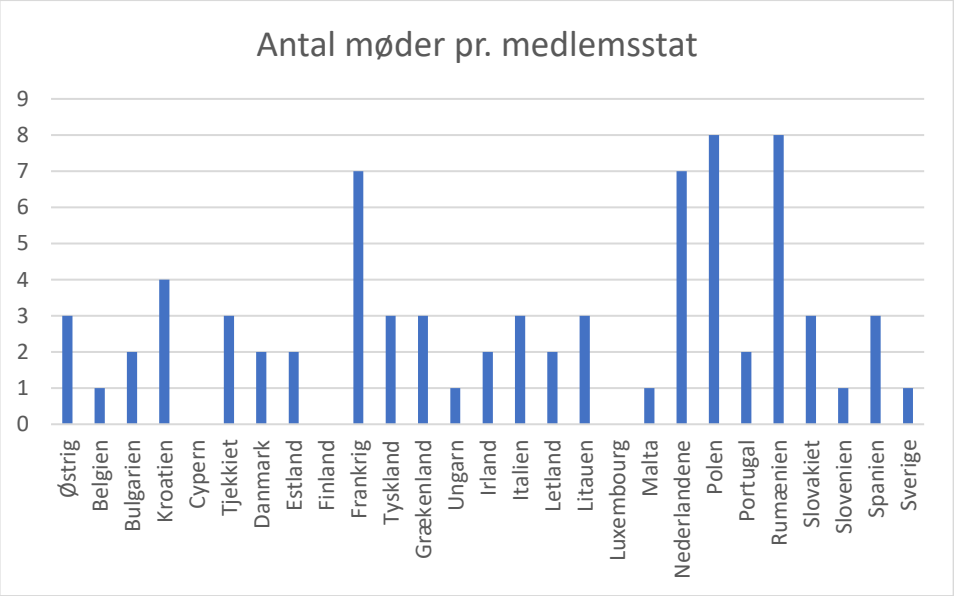
3. KOMMUNIKATIONSAKTIVITETER

Kommissionen fortsætter med støtte fra CINEA og EIB med at øge bevidstheden om faciliteten. De fælles aktioner, som Kommissionen, EIB og CINEA iværksatte mellem den 1. september 2023 og den 30. juli 2024, har resulteret i:

- 20 møder med offentlige myndigheder på nationalt, regionalt og lokalt plan
- tre møder med nationale erhvervsfremmende banker eller institutter
- fire møder med interne (Gruppen vedrørende Strukturforanstaltninger og Regionerne i den Yderste Periferi) og eksterne (EFS, Bankwatch) interessenter
- præsentationen af faciliteten i forbindelse med syv temarelaterede arrangementer (præsentationer, Q&A-sessioner, særlige stande). Det omfattede bl.a. den europæiske uge for regioner og byer (10. oktober 2023), det tjekkiske formandskab for Visegradgruppens arrangement "From Coal Regions to the Just Transition Future" i Usti nad Labem (11. oktober 2023), borgmesterpagtens investeringsforum (25. oktober 2023), Ecomondo (7.-10. november 2023), kaffehjørnet for faciliteten på JTP-konferencen (16.-17. april 2024), EU's grønne uge (29.-30. maj 2024) og den europæiske uge for bæredygtig energi (11.-13. juni 2024)
- kickoff-møde for det græske projekt i Vestmakedonien, Grækenland (5.-7. marts 2024), ceremoni for undertegnelse af tilskud til det svenske projekt i Bruxelles (10. april 2024) og banebrydende ceremoni for Ostrava Concert Hall, Tjekkiet (19. juli 2024)
- 82 indlæg, pressemeddelelser og andre artikler offentliggjort i forskellige emnerelaterede nyhedsbreve, hjemmesider og på sociale medier
- offentliggørelse af kampagnevideoer[15] og vejledende[16] videoer for faciliteten
- offentliggørelse af 76 ofte stillede spørgsmål på EU's Funding&Tenders-portal.

[15] Lånefaciliteten for den offentlige sektor under mekanismen for retfærdig omstilling (youtube.com)
[16] https://youtu.be/_bgPXkIKU04

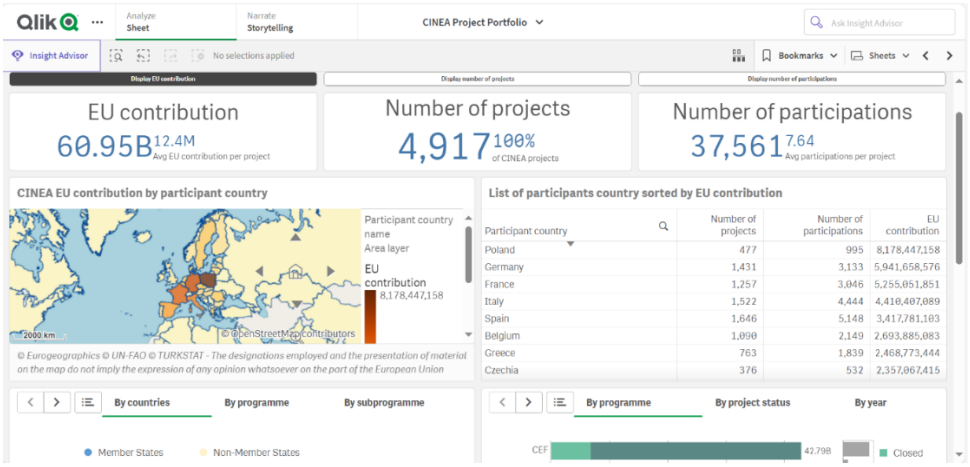
Figur 2 Arrangementer pr. medlemsstat

Alle medlemsstater blev kontaktet og fik mulighed for at deltage i et informationsmøde om lånefaciliteten for den offentlige sektor[17]. Siden iværksættelsen af faciliteten er der i alt afholdt 110 møder, heraf 66 møder med medlemsstaterne og 36 med interne og eksterne interessenter. Faciliteten blev præsenteret ved 28 temarelaterede arrangementer, 161 opslag og artikler på sociale medier, herunder pressemeddelelser, blev offentliggjort i forskellige temarelaterede nyhedsbreve, på temarelaterede websteder og på sociale medier. Der blev desuden udgivet to brochurer og fire videoer.

Derudover stiller CINEA et offentligt onlinedashboard til rådighed, der samler alle de programmer, det forvalter, herunder faciliteten[18]. Dashboardet indeholder ajourførte oplysninger om de projekter, der støttes i hvert program, krydshenvisninger mellem dem og dataudtræk med henblik på potentiel videreanvendelse.

Figur 3 CINEA's offentlige onlinedashboard med en oversigt over projekter under faciliteten

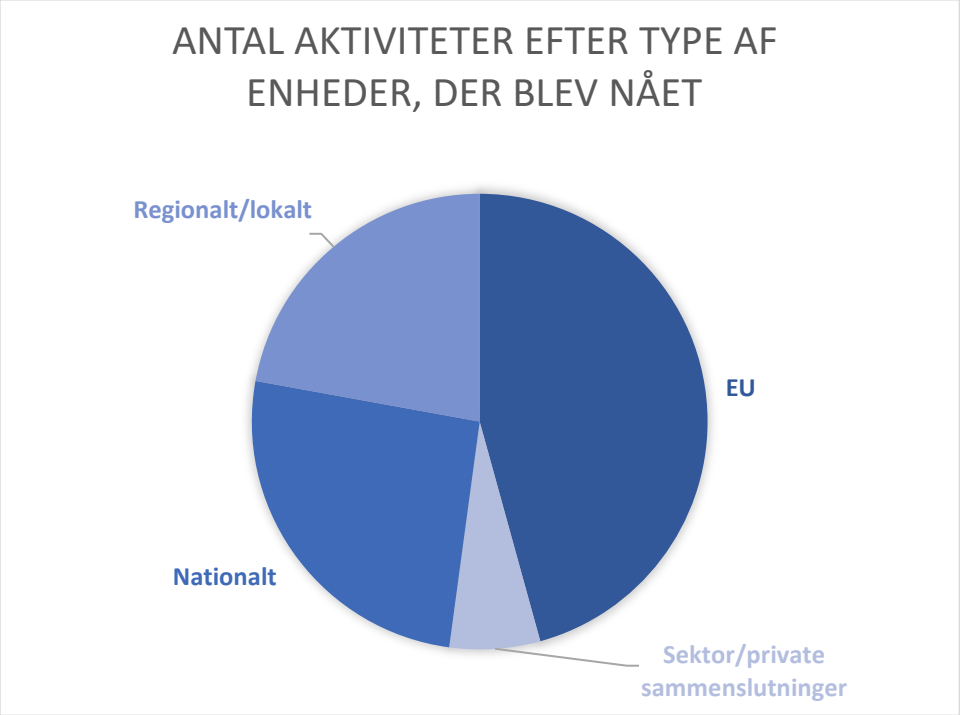
Da faciliteten desuden er tilgængelig for privatretlige organer, der har fået overdraget offentlige tjenesteydelsesopgaver, henvendte Kommissionen sig til forskellige sektororganisationer, bl.a. dem,

17 Repræsentanter for Cypern, Finland og Luxembourg udtrykte ikke interesse for at afholde et særligt møde.

18 CINEA Project Portfolio – Welcome | Sheet – Qlik Sense (europa.eu)

der repræsenterer enheder inden for kultur, fjernvarme og fjernkøling, sundhed, uddannelse, jernbaner, social infrastruktur, affaldshåndtering og hos distributionssystemoperatører. Der blev i alt afholdt ni møder med organisationer som E.DSO, platformen for livslang læring, Euroheat&Power, Municipal Waste Europe, CER og EIM og medlemmer af Housing Europe.

Figur 4 Type af enheder, der blev nået

4. FREMSKRIDT OG VEJEN FREM

4.1. Udfordringer

To år efter offentliggørelsen af den første indkaldelse af forslag under faciliteten konstateredes det, at der forelå en lav udnyttelse, da lanceringen faldt sammen med programmeringen af andre fonde (dvs. Fonden for Retfærdig Omstilling, Den Europæiske Fond for Regionaludvikling[19], Samhørighedsfonden[20] eller genopretnings- og resiliensfaciliteten[21]), der kunne finansiere lignende projekter med mere attraktive vilkår (højere andel af tilskudsfinansiering i det samlede projektbudget). Det anerkendtes desuden, at facilitetens gennemførelse kunne variere meget fra medlemsstat til medlemsstat på grundlag af parametre såsom mængden af tilgængelige alternative finansieringskilder på nationalt plan, tilgængeligheden af modne projekter, det varierende niveau af strategier for retfærdig omstilling og de forskellige tilgange til gældsbaserede instrumenter.

De fleste af de begrænsninger, som faciliteten står over for, og som er beskrevet i den anden årlige gennemførelsesrapport[22], findes stadig. Dette er navnlig tilfældet for medlemsstater med de højeste nationale rammebeløb (Tyskland, Polen og Rumænien), hvor der slet ikke eller næsten ikke blev indsendt nogen projekter. De specifikke faktorer, der har vist sig at ligge til grund for en langsom udbredelse i disse medlemsstater, omfatter:

- De nationale tildelinger til faciliteten følger FRO-forordningen. Som følge heraf er det de samme medlemsstater, der har de højeste tildelinger for begge instrumenter. De fokuserer derfor først og fremmest på at bruge de midler, der er til rådighed under FRO, på grund af den begrænsede tid, der er rådighed til at absorbere fondens midler[23]. FRO giver desuden en højere andel af tilskudsfinansiering i budgetterne for de overordnede projekter (Tyskland, Polen, Rumænien).

- Nogle medlemsstater er også typisk de største modtagere af andre midler, og de har derfor kun begrænset kapacitet til at stille yderligere ressourcer til rådighed (Polen, Rumænien).

- Der er mere attraktiv og tilgængelig finansiering fra nationale ressourcer (Tyskland).

- Små støttemodtageres gældsniveau gør det vanskeligt at udnytte gældsbaserede instrumenter (Polen), eller nationale bestemmelser om offentlig låntagning forhindrer støtteberettigede modtagere i at optage lån.

Der vil blive foretaget en mere detaljeret analyse og vurdering af de udfordringer, der opstod under facilitetens gennemførelse, ved den midtvejsevaluering af faciliteten, der skal foreligge senest juni 2025 (se afsnit 4.4).

[19] Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU)(europa.eu).
[20] Samhørighedsfonden (europa.eu).
[21] Genopretnings- og resiliensfaciliteten (europa.eu).
[22] Se afsnit 4.1 i facilitetens anden gennemførelsesrapport.
[23] Budgettet for FRO består af midler fra FFR og fra EU-genopretningsinstrumentet eller "NextGenerationEU" (NGEU). Inden for de vedtagne FRO-programmer er NGEU-midlerne koncentreret om budgetforpligtelserne for 2022 og 2023, mens FFR-midlerne er fordelt mellem 2021 og 2027. Som følge heraf er 70 % af FRO-budgettet koncentreret i de to første årlige tranche. Kommissionen frigør de beløb, der ikke er blevet anvendt til forfinansiering, eller for hvilke der ikke er indgivet en betalingsanmodning senest den 31. december i det tredje kalenderår efter året for indgåelsen af budgetforpligtelserne, den såkaldte "N+3"-regel. Yderligere oplysninger om FRO: Inforegio – Fonden for Retfærdig Omstilling (europa.eu).

Som forklaret i afsnit 1.1 blev faciliteten medtaget i revisionen af FFR 2021-2027, hvilket gav anledning til en reduktion af det budget, der var til rådighed under faciliteten. De nationale andele under faciliteten beregnes proportionalt med det samlede budget, der står til rådighed for tilskud, og blev derfor også nedjusteret. Revisionen har fremskyndet forbruget af nogle af de nationale andele, hvor efterspørgslen efter faciliteten steg (Frankrig, Sverige). For de projekter, der er udvalgt til støtte under faciliteten, er der i gennemsnit anmodet om et tilskud på 9 mio. EUR. Ved ekstrapolation vil en reduktion på 150 mio. EUR fra facilitetens budget reducere det antal projekter, som faciliteten kan støtte, med 16 eller 17.

4.2. Styrker

Der har på trods af disse udfordringer vist sig at være betydelig interesse for faciliteten. Dette er navnlig tilfældet i Frankrig, hvor faciliteten bidrog til at dække finansieringsbehov, der ikke modtog støtte fra nogen andre EU-finansieringsprogrammer. Der er desuden indgivet et stort antal forslag fra Den Tjekkiske Republik, og der forventes endnu flere. De mulige årsager til den store interesse i Tjekkiet kan omfatte muligheden for at finansiere mindre investeringer gennem formidlet finansiering i henhold til den aftale, der er indgået mellem EIB og den tjekkiske nationale udviklingsbank, tilgængeligheden af teknisk bistand til fremme af faciliteten samt landets generelle parathed til at modtage finansieringen fra mekanismen for retfærdig omstilling. Ansøgere fra Grækenland, Nederlandene, Irland, Polen og Sverige har indsendt yderligere projekter, og der forventes yderligere projekter inden udgangen af den nuværende indkaldelse af forslag i 2025.

Med hensyn til den anden indkaldelse af forslag under faciliteten, som vil blive lanceret i 2026, forventes der en fortsat stigning i udbredelsen, efterhånden som andre finansieringskilder, der tilbyder bedre betingelser, programmeres eller udtømmes, og kendskabet til instrumentet fortsætter med at stige. Navnlig EU-programmer, der støttes af NextGenerationEU, står over for særlige tidsbegrænsninger. Den anden indkaldelse af forslag under faciliteten vil i øvrigt ikke længere være begrænset af nationale andele, hvilket betyder, at i) medlemsstater, der har opbrugt eller forventes at have opbrugt deres nationale andele inden udgangen af 2025, fortsat kan gøre brug af faciliteten og have mere tid til planlægning i forhold til, da instrumentet blev lanceret, og ii) medlemsstaterne med de laveste nationale andele vil nu have yderligere incitament til at anvende faciliteten, da det tilskud, der anmodes om, ikke længere vil være begrænset til det beløb, der er fastsat under de nationale andele. Dette vil gøre det muligt under faciliteten bedre at betjene regioner, der har størst mulig efterspørgsel og modne projekter.

To år efter lanceringen af indkaldelsen af forslag under faciliteten er det endvidere blevet bekræftet, at tilskudsdelen af faciliteten er et klart incitament for offentlige enheder til at anvende EIB's lån til at støtte offentlige investeringer i de regioner, der er under klimaomstilling. Faciliteten giver attraktive lånevilkår i forhold til de instrumenter, der er udbredt på markedet. Dette er særlig relevant for at overvinde de økonomiske begrænsninger, som den økonomiske krise gav anledning til som følge af covid-19 og de igangværende økonomiske konsekvenser af den russiske angrebskrig mod Ukraine.

4.3. Foranstaltninger, som Kommissionen har truffet for at imødegå udfordringerne

Der er konstateret en positiv tendens med hensyn til de potentielle støttemodtageres kendskab til faciliteten. Dette illustreres for det første af facilitetens udbredelse og dens voksende projektpipeline, men også af det stigende antal projektiværksættere, der henvender sig til Kommissionen med specifikke spørgsmål vedrørende faciliteten. Kommissionen udarbejdede yderligere informationsmateriale og fortsatte sin oplysningskampagne for at støtte denne tendens.

Kommissionen og EIB har desuden i fællesskab gjort en indsats for at gøre faciliteten mere lettilgængelig for mindre støttemodtagere og projekter og for at få flere formidlede lån hos nationale erhvervsfremmende banker eller institutter ved at revidere de eksisterende regler. For det første er

det mindste formidlede lånebeløb blevet nedsat i en aftale mellem Kommissionen og EIB fra 3 mio. EUR til 1 mio. EUR siden september 2023[24]. For det andet forventes begrænsningen i den administrative aftale vedrørende nationale erhvervsfremmende bankers eller institutters deltagelse i facilitetens gennemførelsen som EIB's finansielle formidlere at blive ophævet[25]. De første projekter i forbindelse med formidlede lån er i overensstemmelse med disse bestræbelser blevet indsendt i forbindelse med indkaldelsen af forslag under faciliteten med inddragelse af den tjekkiske nationale udviklingsbank.

4.4. Forberedende arbejde i forbindelse med midtvejsevalueringen af faciliteten

I henhold til artikel 17 i forordningen om faciliteten skal Kommissionen senest den 30. juni 2025 foretage en midtvejsevaluering for at vurdere gennemførelsen af faciliteten og dens evne til at nå de mål, der er fastsat i forordningens artikel 3.

Formålet med evalueringen er at drage erfaringer, der kan bruges til at forbedre facilitetens resultater i den resterende gennemførelsesperiode. Evalueringen vil omfatte facilitetens tilskudskomponent fra den dato, hvor forordningen om faciliteten trådte i kraft i 2021 i de 27 medlemsstater, og indtil de senest tilgængelige oplysninger foreligger.

Følgende trin vil blive gennemført for at tjene som grundlag med henblik på udarbejdelsen af arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene om den foreløbige evaluering:

i. en vurdering af faciliteten, der skal foretages internt af Kommissionen

ii. en undersøgelse med henblik på indsamling af dokumentation med fokus på spørgsmål vedrørende gennemførelse, teknisk bistand, sammenhæng, synergier med andre EU-finansieringsinstrumenter og nationale finansieringsinstrumenter, EU-merværdi og andre emner.

Vurderingen blev indledt i begyndelsen af 2024 og vil fortsætte under hele evalueringens forberedende tidsplan. Kommissionen underskrev i april 2024 en kontrakt med T33 srl og Prognos AG om at udarbejde undersøgelsen.

5. TEKNISK BISTAND

EIB's rådgivningstjenester er tilgængelige under InvestEU-rådgivningsplatformen med henblik på forberedelse, udvikling og gennemførelse af støtteberettigede projekter[26]. Indtil udgangen af juli 2024 er der ydet rådgivningsbistand til støtte for faciliteten i Bulgarien, Cypern, Grækenland, Frankrig, Rumænien, Spanien og Sverige[27].

Støttetjenesten blev udvidet og tilpasset de enkelte projektiværksætteres specifikke behov og varierede fra generel vejledning i at finde egnede projekter og forudgående støtte i forbindelse med udarbejdelse af investeringsprogrammer til projektudviklingsrådgivning og støtte til ansøgning om tilskud under faciliteten. EIB har desuden været involveret i forskellige aktiviteter for at identificere og støtte projekter, som kunne drage fordel af finansiering under faciliteten.

---

[24] Se ændringsforslaget til indkaldelsen af forslag under faciliteten, der blev indført den 25. september 2023.

[25] Kommissionen og EIB er ved at forberede en ændring af den administrative aftale mellem de to parter.

[26] Se yderligere oplysninger i afsnit 2.1.4 i den første gennemførelsesrapport og i afsnit 2.2 i den anden gennemførelsesrapport om faciliteten.

[27] Nogle af rådgivningsaktiviteterne på Cypern, i Grækenland og i Frankrig er blevet iværksat, før faciliteten var på plads, og blev derfor finansieret af andre kilder såsom Det Europæiske Centrum for Investeringsrådgivning (Grækenland) og InvestEU-rådgivningsplatformen politikområde for bæredygtig infrastruktur (Cypern og Frankrig).

EIB påtænker på grundlag af disse første erfaringer og for at støtte behovet for at udvikle efterspørgsel efter støtte under faciliteten i fremtiden (se afsnit 4.1) at udvikle rådgivningsaktiviteter inden for fem arbejdsgange:

i. **Direkte rådgivning** til individuelle initiativtagere og låntagere af enkeltstående investeringslån gennem et bredt spektrum af rådgivningstjenester i forberedelses- og gennemførelsesfaserne, herunder bistand i forbindelse med ansøgninger om tilskud.

ii. **Støtte til kapacitetsopbygning** for institutioner uden for banksektoren, der typisk fungerer som aggregatorer for mindre projekter, til at udvikle administrativ og operationel kapacitet til effektivt at screene, udvælge, prioritere, overvåge eller på anden måde koordinere en række delprojekter.

iii. **"Indirekte" rådgivningsbistand** til slutmodtagere af formidlede lån eller rammelån gennem standardiserede støttepakker, der har til formål at forbedre forslagenes soliditet og overholdelse af gældende udlånspolitikker.

iv. **Rådgivning om markedsudvikling** på medlemsstatsniveau for at identificere potentiel efterspørgsel efter støtte under faciliteten og bestemme, om de tilgængelige finansielle produkter under faciliteten er egnede.

v. **Screening, afgrænsning og formidling** for at fremme anvendelsen af faciliteten, identificere og prioritere egnede projekter og yde generel vejledning om tilskudsansøgninger under faciliteten.

Som supplement til de tjenester, som EIB stiller til rådighed gennem InvestEU-rådgivningsplatformen, anvendte Kommissionen konsulenttjenester efter anmodning fra Tjekkiet, Grækenland og Slovakiet med henblik på at øge bevidstheden om faciliteten og identificere og udvikle projektforslag. Den tekniske bistand til Tjekkiet ydes af Kommissionen, og støtten til Slovakiet ydes inden for rammerne af instrumentet for teknisk støtte[28]. Der stilles en bred vifte af tjenester til rådighed under begge kontrakter, bl.a. oplysningskampagner, mobilisering af potentielle støttemodtagere i regionerne i den territoriale plan for retfærdig omstilling samt screening af projektidéer.

Grækenland nyder godt af en bredere støtte under instrumentet for teknisk støtte til gennemførelsen af alle tre søjler i mekanismen for retfærdig omstilling. Grækenland anmodede desuden om støtte under JTP Groundwork[29] til projektidentifikation og efterfølgende udarbejdelse af projektforslag, der skal indsendes til finansiering under faciliteten i regionen Peloponnes.

Kommissionen og EIB deltager i overvågningen af gennemførelsen af konsulentopgaver for at sikre deres komplementaritet med andre rådgivningsaktiviteter i de støttemodtagende medlemsstater.

6. DE NÆSTE SKRIDT

Kommissionen vil i samarbejde med CINEA og EIB fortsat udbrede kendskabet til faciliteten for at sikre, at potentielle ansøgere forstår dens tilbud og er i stand til at ansøge om støtte. Mere detaljerede oplysninger om projekter, som faciliteten støtter, vil navnlig blive stillet til rådighed på CINEA's offentlige dashboard[30].

Inden for rammerne af mandatet for InvestEU-rådgivningsplatformen vil EIB fortsætte gennemførelsen af faciliteten gennem identifikation og screening af potentielle projekter, ydelse af

[28] Instrumentet for teknisk støtte (europa.eu).
[29] Inforegio – Fonden for Retfærdig Omstilling (europa.eu).
[30] Qlik Sense (europa.eu)

rådgivningsstøtte til projektledere og relevante myndigheder samt gennem særlige møder og arrangementer på EU-plan samt på nationalt og regionalt plan. Medlemsstaterne kan også fortsat modtage støtte gennem instrumentet for teknisk støtte til gennemførelsen af faciliteten.

Der vil blive iværksat endnu en indkaldelse af forslag i 2026 i overensstemmelse med forordningen om faciliteten.

Endelig vil Kommissionen afslutte midtvejsevalueringen af faciliteten, som vil blive fremsendt til Rådet og Europa-Parlamentet senest den 30. juni 2025.

7. KONKLUSIONER

Lånefaciliteten for den offentlige sektor er et instrument, der har til formål at sikre, at omstillingen til en klimaneutral økonomi sker på en retfærdig og socialt bæredygtig måde i betragtning af den offentlige sektors centrale rolle med hensyn til at afhjælpe markedssvigt.

Den brede vifte af sektorer, som den kan støtte, såsom energieffektivitet, sociale og økonomisk overkommelige boliger og bæredygtig mobilitet, kombineret med den finansiering, der er til rådighed, gør den relevant for opfyldelsen af Unionens klimamål for 2030 og målet om klimaneutralitet i Unionen senest i 2050, samtidig med at det sikres, at ingen personer eller regioner lades i stikken.

Der er gået to år, siden den første indkaldelse af forslag under faciliteten blev lanceret. Der er indsendt et stigende antal støtteberettigede projektforslag, og flere potentielle projekter er under udarbejdelse. I forbindelse med midtvejsevalueringen af faciliteten, som skal være afsluttet inden den 30. juni 2025, vil der blive indsamlet data, der vil gøre det muligt at drage yderligere konklusioner om status for gennemførelsen af faciliteten.

Pr. 30. juli 2024 udvalgte facilitetens evalueringsudvalg projektforslag, der repræsenterede et anslået tilskudsbeløb på ca. 148 mio. EUR og et anslået lånebeløb på ca. 863 mio. EUR fra EIB's side. Der er undertegnet fire tilskudsaftaler, og gennemførelsen af de tilsvarende projekter er påbegyndt.